

M. OLIVERO, *Pogled na Split s mora*. Muzej grada Splita

Zajedno s Augustom Kirsteinom projektirao zgradu Arheološkoga muzeja u Splitu (1912–14).

LIT.: *N. Anzulović*, O historijatu gradnje Arheološkog muzeja u Splitu, *VjAHD*, 1981, 75.

OHMUČEVIĆ-GRGURIĆ, Jelena, slikarica i vezilja (Dubrovnik ili Slano, 1569 – Dubrovnik, 15. VIII. 1610). Slikala minijature i bavila se vezanjem na svili.

OKIĆ, srednjovj. grad uvrh osamljena brda *J* od Samobora. Nepravilna je tlocrta, s valjkastom kulom kraj ulaza i romaničko-gotičkom kapelom. — Spominje se od 1193. Bio je u posjedu Okićkih knezova, Babonića, Frankopana, M. Korvina i T. Bakača Erdődyja; 1616. spominje se kao napušten. — U blizini je župna crkva Sv. Marije s poligonalnim svetištem, pregrađena krajem XVII. st. Pred glavnim je pročeljem oktogonni zvonik s predvorjem. U crkvi su barokni oltari, propovjedaonica, krstionica, a pred crkvom figuralno ukrašena ulazna vrata iz 1691.

LIT.: *A. Horvat*, O Okić-gradu, Otkrića, 1957, 4. — *S. Gvozdanović*, Okić, *Bulletin JAZU*, 1960, 2–3. — *A. Horvat*, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — *D. Miletić*, Plemički grad Okić, *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 1987, 13. — Pod Okićem, Zagreb 1994. — A. Ht.

OKRUGLIĆ, Ivan, minijaturist (XV. st.). Radio u Dubrovniku. Obvezao se 1453. Ivanu Gunduliću i Niži Radoniću da će im ispisati i ukrasiti minijaturama veliki misal za crkvu Sv. Nikole na Prijeku u Dubrovniku (nije očuvan).

LIT.: *C. Fisković*, Dubrovački sitnoslikari, *Prilozi — Dalmacija*, 1950, 6.

OLBRICH, Viktor, drvorezbar (Wagstadt, Opava, Češka, 18. IV. 1874 – Zagreb, 12. V. 1947). Drvorezbarsku školu završio je u Würbenthalu 1895. Ubrzo nakon toga doselio se u Zagreb. Bio je jedan od najcjenjenijih drvorezbara svojega vremena u Hrvatskoj. Sám je izrađivao skice za svoja djela i gipsane uzorke prema kojima je rezbario veće radove. Sudjelovao je na izložbama i stručnim smotrama.

OLF, Adam, arhitekt (Temišvar, 1790 – Rijeka, 3. IV. 1860). Radio projekte za riječkoga mecenu Ljudevita Andriju Adamića. God. 1825–50. ravnatelj je riječkoga Građevnoga tehničkog ureda; uređio prostor ispred današnjega kazališta i trg Žabicu, projektirao današnju Krešimirovu ulicu. Sudjelovao u obnovi crkve Bl. Dj. Marije (1828). Uveo historicizam u riječku arhitekturu (neoromanička Općinska kasarna, 1856).

LIT.: *R. Gigante*, Stralcio dalla corrispondenza di Lodovico Andrea Adamich col Tenente Maressciallo Laval Nugent, *Fiume (revija)*, 1937, 15–16, str. 152. — *R. Matejčić*, Povijest gradnje pokrivenih tržnica u Rijeci, u monografiji: *Gradska tržnica Rijeka*, Rijeka 1981, str. 22. — *Ista*, Kako čitati grad, Rijeka 1988. — Ra. Mat.

OLIB, naselje na istoimenu otoku u zadarskome arhipelagu. Osnivaju ga Cetinjani 1476. bježeći pred Turcima. U župnoj crkvi, građenoj 1632, očuvane su mnogobrojne grobne ploče s glagoljskim natpisima i barokni oltari; zvonik je sagrađen 1874. Usred sela nalazi se tzv. kaštel, kula građena u drugoj pol. XVIII. st. za obranu od gusarskih napada. U selu je očuvano više ograđenih dvorova s prostranim zatvorenim dvorištem i vrtom (najstariji *Radov dvor* iz 1603). U uvali *Banjve* nalaze se ruševine crkve i samostana.

LIT.: *K. Cukar*, Prošlost Oliba, *Olib* 1970. — *Horvat–Matejčić–Prijatelj*, Barok. — M. Kr.

OLIVERO, M., tal. slikar (XIX. st.). Boravio u Splitu 1892. i izradio šest velikih veduta Splita i okolice. Slikane fotografskom točnošću, važan su prilog za kulturnu povijest Dalmacije.

LIT.: *D. Kečkemet*, Split i okolica na slikama M. Olivera, *Bulletin JAZU*, 1959, 2.

OLIVIERI, Francesco, graditelj tal. podrijetla (? – Ljubljana, 1656). Nastanjen u Ljubljani poč. XVII. st. U Rijeci je od 1638. prema postojećem

nacrtu gradio crkvu Sv. Vida, u Ljubljani 1650. crkvu i samostan klarisa, a 1654. postavio je zdenac na Starome trgu u Ljubljani.

LIT.: *Horvat–Matejčić–Prijatelj*, Barok.

OLTAR (žrtvenik), povišeno mjesto na kojemu se prinose žrtve. Poznaju ga sve religije koje u svojim obredima imaju žrtvu, a njegovi oblik i veličina ovise o sadržaju žrtve (klanice, paljenice, ljevanice, prinosnice, kadenice) i o pov. sredini u kojoj o. nastaje.

U prapovijesti žrtvenici su obično bili zidani na vrhuncima brežuljaka ili u svetim gajevima. U rim. doba takvo je zidano povišenje kvadratična oblika od klesana kamenja smješteno obično ispred hramova na pristupu u pronaos, na trgovima, pokraj putova ili u svetim gajevima. Pred manjim hramovima nalazili su se monolitni kameni žrtvenici u obliku uspravno postavljena kvadra. Bili su ukrašeni reljefima, girlandama, natpisima, a na prednjoj su strani često imali u reljefu izradenu volujsku lubanju (bukranion), dok su na gornjim uglovima imali stilizirane bikovske rogove. Takvi su žrtvenici očuvani u svim ant. lokalitetima u nas. Postojali su i manji, prenosni žrtvenici od kamena ili keramike, kvadratična ili kružna oblika, a služili su za prinošenje žrtava u privatnim kućama i na putovanjima. Više je takvih žrtvenika očuvano i u nas, a osobito je zanimljiv keramički žrtvenik (*louterion*) nađen u moru pokraj Hvara.

U kršćanstvu je o. mjesto na kojemu se slavi euharistijska žrtva, a smješten je u apsidi crkve. Tijekom povijesti doživio je niz razvojnih promjena od običnoga stola do monumentalnih arhit. oblika. U prvim stoljećima to je obični drveni kućni stol (*triclinium*), koji je bio pokretan. Na freskama katakombi prikazan je tronogi stolić s kružnom pločom (*tribadion*). Poč. IV. st. papa Silvestar određuje da oltar mora biti od kamena i nepomičan, postavljen iznad mučnikova groba. Prvi takvi oltari sastojali su se od udubljenih kamene ili mramorne ploče (*mensa*) pravokutna ili kružna oblika, koja je stajala na jednome ili četiri stupića (tzv. *oltar-stol*), iznad grobova mučenika u sredini prednjega dijela apsida. I na području Hrvatske očuvano je više takvih fragmentarnih menzi, a najpoznatija je

OKIĆ, ostaci grada

